

Het gebied van het Hulshorster Zand lag zo'n tienduizend jaar geleden aan de westflank van het Veluwemassief. Staande op de hellingen van dit gebied, dat toen nog geen stuifzand kende, keek men uit op de uitgestrekte moerassen van het huidige Hulshorst, die rijk waren aan vis en vogels. Uitstekende faciliteiten voor de jagende mens om zich daar min of meer permanent te vestigen.

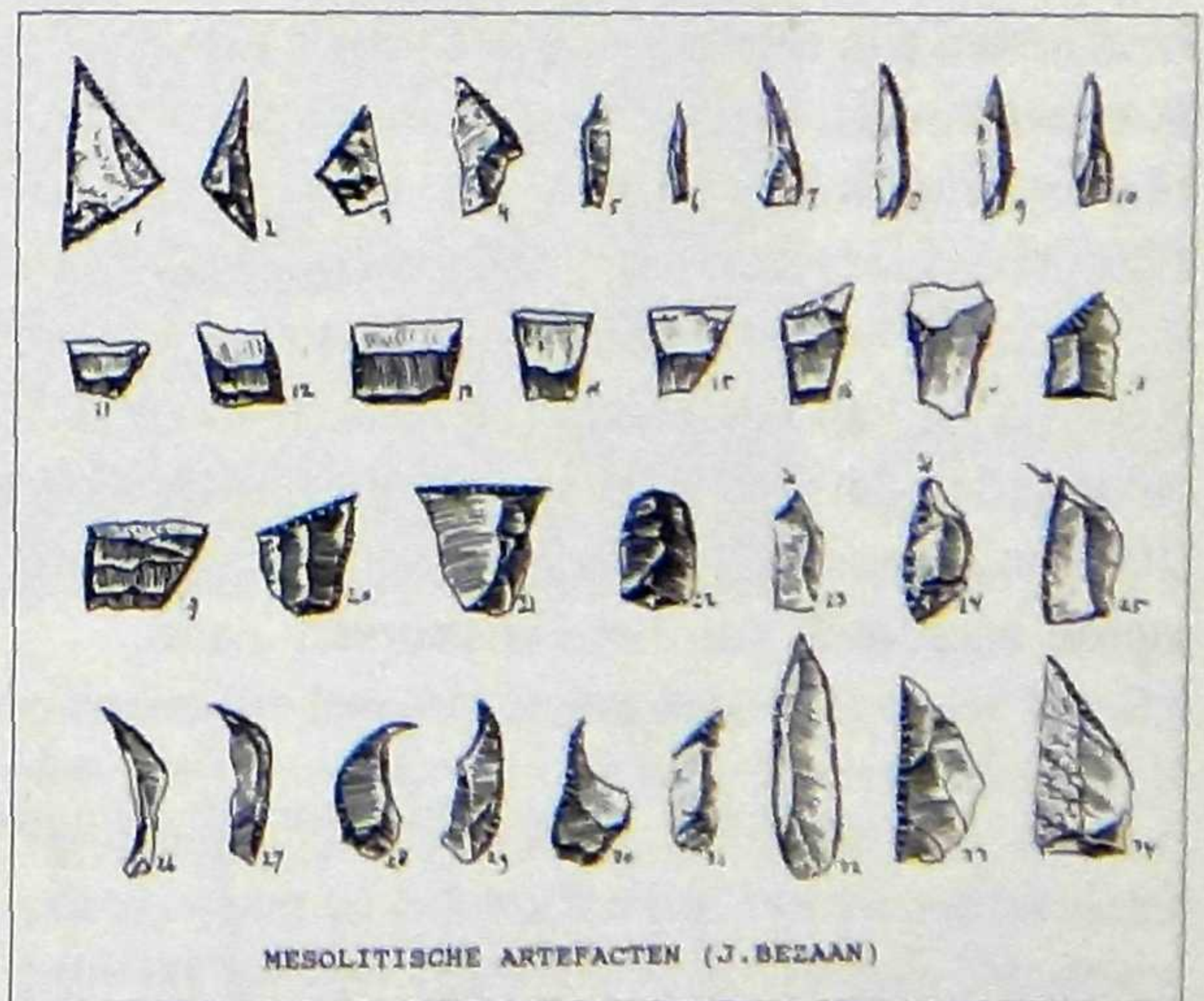
We vinden nog steeds de sporen van de mens uit het mesolithicum, een periode van ca. 10.000 jaar gelden. Een periode die zich kenmerkt door uiterst kleine gespecialiseerde werktuigen vervaardigd van vuursteen, dat vooral werd gevonden in het Oostzeegebied. De silex uit die regionen was uitstekend geschikt voor deze vaak enkele centimeters kleine zeer gespecialiseerde werktuigen.

De mens verliet de grovere werktuigen, die kenmerkend waren voor het paleolithicum. De vuistbijl en de grovere levalloisspits werden geleidelijk vervangen door zeer geavanceerde microlyten, die speciaal werden vervaardigd voor het bejagen van de sterk veranderde prooi. Door klimatologische veranderingen verdwenen de grote dieren en de weelderige vegetatie om plaats te maken voor een open toendragebied doorsneden met rivieren en moerassen. In deze gebieden met weinig vegetatiedekking leefde klein wild, veel gevogelte en een rijk bestand van veesoorten zoetwatervissen. De jagende mens moest in enkele duizenden jaren omschakelen van collectief jager op groot wild naar individueel jager op vogels en vissen. Men ontwikkelde fijne harpoenen van hout, die werden voorzien van meerdere kleine vuurstenen weerhaken. Ook werden van flexibele wilgentwijgen netten en fuiken vervaardigd. Fraaie voorbeelden daarvan zijn gevonden in Zuid Holland.

Ook de jacht op vogels vereiste nieuwe jaagtechnieken en specifieke artefacten. Men ontwikkelde een pijl voorzien van een trapeziumvormige spits die twee functies tegelijk kon uitvoeren.

De pijl trof een (water)vogel zodanig dat de weerhaaksectie in het vogellichaam bleef en de scherpe, doch vlakke bijtelvormige punt er voor zorgde dat de vliegspier van de vogel werd beschadigd, waardoor de prooi vleugellam ter aarde stortte. De mens kon het dier daarna gemakkelijk overmeesteren.

In het mesolithicum (midden-steentijd) leefde men in kleine kampementen, soms enkele jaren achtereen op dezelfde plaats. Men kent op de Veluwe diverse plaatsen waar de mesolitische mens frequent gehuisvest was. Opvallend is het feit dat langs de randen van het Veluwemassief de mensen zich ophielden op de 10 meter hoogtezone. Een duidelijke verklaring is daarvoor niet aan te geven, maar waarschijnlijk werd dit gedaan omdat men dicht bij water en moeras verbleef en toch hoog en droog wilde bivakkeren. In onze regio vinden we de kleine ateliers en woonsteden op het Wessingerzand nabij de Haere, het Hulshorster zand en het Beekhuizerzand bij Hierden.

Uit de historie is bekend dat reeds in de 19^e eeuw in deze gebieden naar spitsen werd gezocht. Ook werd er melding gemaakt van zgn. Offerstenen. Dit waren grote solitair liggende zwerfstenen die vaak waren omringd door artefacten. Dergelijke stenen lagen min of meer exact op de 10 meter hoogtelijn en werden aangetroffen van Wezep tot Putten.

